

REDACȚIA

Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 20.

ABONAMENTUL

pentru Austro-Ungaria:

pe un an ..... 20 cor.
 pe 1/2 an ..... 10 cor.
 pe 1/4 an ..... 5 cor.
 pe o lună ..... 2 cor.

N-ri de Duminecă pe an 4 cor.

Pentru România și străinătate pe an 40 franci.

Manuscrise nu se înapoiază.

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA

Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 20.

INSERTURILE:

de un păgător: prima dată la
 bea; a doua oară (2 bani); a treia
 oară 3 b. de fiecare publicare.

Afăți abonamentele, cât și inserțiile
 afăți să se plătească în Arad.

Telefon pentru oraș și comitate

Acțiuni petrecute au se privesc

Infrîngerea guvernului.

(*) Alegerile dela 26 Ianuarie a hotărât asupra sortii stăpânirii: Tisza se poate socoti ca-și căzut. Din știrile de până ieri, candidații stăpânirii au putut să se aleagă abea în 121 locuri, pe când în aceeași zi s'au ales:

119	.....	kossuthiști,
24	.....	disidenți,
18	.....	clericali,
9	.....	banffyști,
7	.....	fără partid,
6	.....	naționaliști români,

iar în 4 locuri (între cari și la Chișineu) se va face a doua alegere (balotaj).

Va să zică față de 121 oameni de al stăpânirii s'au ales 183 opoziționali, dușmani înverșunați ai lui Tisza.

Adevărat că alegerile nu s'au sfârșit, și până la 4 Februarie se vor mai da lupte unde guvernul poate că va isbuti să aibă un număr multe voturi de cât celelalte partide.

Vorba e însă că Tisza n'a reușit să câștige ceea-ce își propusese prin alegeri: să răzărângă pe potrivnicii sei! Ci tocmai întors: în luptă ies mai tari cei cari și până acum cădeau pe capul lui Tisza.

Au căzut apoi căpeteniile partidului de la putere: Hieronymi la Sătmăr, Feilitzsch la Cluj și în Bihor, secretarii de stat Vörös și Makfalvai, Münich, Hegedüs Sándor și Horánt, Dr. Neumann Armin, și așa mai departe, tot fruntași cari de câte 20—30 ani au fost într'una deputați.

S'au rostit împotriva stăpânirii îndeosebi orașele. Chiar în Budapesta, Tisza abea a putut să se aleagă împotriva lui Andrassy, având numai cu 51 voturi mai multe. În Arad, Seghedin, Szabadka, Dobrișin, Cluj, Kassa, Igló, Zelau, și așa mai departe, s'au ales tot kossuthiști. La Giula însuși fișpanul Lukács a căzut față de un kossuthist de a treia mână.

Noi, Români, bine înțeleși, n'avem de ce să ne bucurăm dacă în țeară se întăresc kossuthiștii. Știm anume, că ei ne sunt tot așa de vrăjmași ca cei dela stăpânire. Nu e mai puțin adevărat însă, că pe când ei se arată nemulțumiți față de stăpânire din pricină că aceasta n'ar fi destul de aspră față cu noi, stăpânirea își dă toată silința să-i mulțamească pe kossuthiști *lovind*, unde numai poate, în noi!

Cu toate acestea, ori chiar pentru aceasta, ne vom bucura din tot sufletul de căderea lui Tisza. Nu putem uita adică o singură clipă primejdia ce atârână asupra noastră din partea ministrului Berzeviczy, tovarășul lui Tisza, care vrea să se facă stăpân peste școlile noastre.

E fapt apoi, că noi Români, îndeosebi noi aradani, legasem oare-cari nădejdi de Tisza. Vorbise așa de cuminte când cu așezarea în scaun a episcopului Goldiș, în cât credeam că ajungând la putere, va face să fie mulțumiți și Români. Când colo el s'a dovedit mai înverșunat de cât toți sfetnicii de până acum ai M. Sale.

Eată de ce căderea lui ne va înveseli.

Iar căderea aceasta va urma în scurtă vreme.

Cât privește acum partea ce și-au luat-o Români în alegerile de Joui, numai bine putem scrie. S'au ales adică în acea zi deputați români:

Dr. I. Suci	la Boros-İneu,
Dr. St. C. Pop	« Șiria,
Dr. Aurel Vlad	« Orăștie,
Dr. Teodor Mihali	« Honda-Mare,
Dr. Aurel Novac	« Sasca,
V. Demian, protop.	« Baia de Criș,

iar redactorul nostru Russu-Șirianu, de buna seamă va învinge ia a doua alegere pe omul stăpânirii. Mai sunt apoi de săvârșit alegeri unde nădăjduim să isbutească încă 2—3 Români, așa că în viitoarea Dietă să fie cine să ridice cuvântul și pentru apărarea drepturilor poporului român.

Reînviem deci pe vremea când Tisza, cel mai înverșunat dușman al nostru, trage de moarte.

O știre mai proaspătă, primită azi, Sâmbătă dimineața, ne spune de altfel că erii ministrii au ținut șfat după care Tisza merge la Viena să-și dea dimisia. Este pentru întâia-oară, dela 1867, că un guvern cade în urma alegerilor. Viitorul prim-ministru va fi, așa se crede, contele Andrassy, despre care se presupune că va face noi alegeri.

FERICIREA.

DE

GUY DE MAUPASSANT.

Era ora ceaiului, mai înainte de a se aprinde lampile. Orașul domina marea, soarele apunând lăsase în trecere cerul purpuriu, și Mediterana întinsă, limpede, netedă și strălucitoare sub amurgul zilei părea o placă metalică strălucitoare și imensă.

În depărtare, spre dreapta se zărea la orizont profilul negru al munților care se deslășiau în zarea purpurie a apusului de soare.

Se vorbea de dragoste, se discuta asupra acestui subiect îmbătrânit, repetându-se lucruri care se mai spusese de atâtea ori. Melancolia dulce a amurgului făcea cea mai leneșă conversația, producând o înduioșare în sufletele tuturor acest cuvânt „amor“ care revenea mereu pe buzele lor; când pronunțat de o voce memoră de bărbat, când articulat de vocea mlădă a unei femei, și cuvântul acesta amor părea că umpluse salonul sburând ca o pasăre, sau flănând ca un spirit.

— Se poate iubi mai mult ani de-a rândul?

— Da, pretindeau unii.

— Nu, afirmau alții.

Se admiteau împrejurări, se stabileau limite, se citau exemple și cu toții, bărbați și femei, plini de amintiri mișcătoare și neșterse, se care însă nu le puteau cita, dar care le veneau pe buze, păreau emoționați, vorbind de acest lucru banal și suveran, care e acordul răgălaș și misterios a doua ființă cu o emoțiune adâncă și cu un interes arzător.

Dar deodată cine-va cu ochii ațintiți în depărtare exclamă:

— O! ia priviți într'acolo, ce să fie?

Pe mare, în fundul orizontului, se zărea o masă cenușie, enormă și confuză.

Femeile se ridicară și priveau această surprinzătoare apariție pe care nu o mai văzuseră nicăieri odată.

Cine-va zise:

— Corsica.

Se zărește astfel de două sau de trei ori pe an în anumite condițiuni atmosferice excepționale însă, când aerul e de o limpede perfectă ne mai ascunzând-o în destul vaporii de apă care plutesc totdeauna în depărtare.

Se distingeau vag de tot vârful muntilor, care păreau a se zări acoperite cu zăpadă.

Și toată lumea rămase surprinsă tulburată, aproape tulburată, aproape speriată de această bruscă apariție a unei părți din lume, sub forma unei fantome eșită din mare.

Poate că acei care plecară cu Columb peste oceanurile nestrăbătute avură asemenea viziuni străine.

Atunci un domn bătrân, care nu vorbea încă, zise:

— Uite, am cunoscut în această insulă, care se înalță în fața noastră, ca și cum ar afirma ea însăși prin apariția ei ceea-ce zicem noi, și-mi amintesc un episod, un exemplu admirabil de amor constant, un amor nespuse de fericit.

Eată istoria adevărată:

— Acum cinci ani am făcut o călătorie în Corsica. Această insulă sălbatică e mult mai necunoscută și mai îndepărtată de noi, de cât America, deși de pe coasta Franței se zărește une-ori bunioară ca astăzi.

Inchipuiți-vă, o lume încă sălbatică, un lanț de munți care desparte prăpăstiile înguste, în care se aruncă torenții; nici o câmpie, în schimb însă are imense terenuri de granit, dealuri uriașe acoperite cu tufisuri s'au cu pădurii de castani și brazi. E un pământ încă virgin, necultivat, pustiu, deși une-ori se zărește câte un sat; asemănător unei grămezi de stânci de pe vârful unui munte.

Nici o cultură, nici o industrie, nici o artă. Nu se găsește nici odată o bucătică de lemn lucrat, o bucată de piatră sculptată, nici o urmă despre gustul copilăresc sau rafinat al strămoșilor pentru lucrurile frumoase și drăgălașe.

Tocmai acest lucru e mai izbitor în această frumoasă și rudimentară țară; indiferența ereditară pentru căutarea formelor seducătoare, care formează arta.

Italia, în care fiecare palat, plin de capo d'opere, e un capo d'operă el însuși, unde marmura, lemnul, bronzul, fierul, metalele și pietrele denotă geniul omenesc, unde cele mai mici obiecte antice, care se găsesc prin toate casele vechi, arată această sublimă grijă pentru frumos, e pentru noi patria sfântă care o iubim, pentru-că ne arată și ne probează sfârșitul, mărimea, puterea și triumful inteligenței creatrice.

Cătră frații alegători din cercul Șiria.

Ziua de Joi va rămâne zi istorică pentru cercul nostru și va umple cea mai frumoasă pagină din istoria luptelor noastre naționale. Invingerea noastră a fost glorioasă și precum chiar contrarii au recunoscut: curată și impunătoare.

Fiecare dintre voi V'ați împlinit datorința cu sfințenie și a-ți stat zeci de ciasuri nemâncăți și nebăuți în rînduri strânse pe lângă steagul nostru. Un oficer al armatei noastre, cu admirațiune a zis, că popor disciplinat și de ordine ca voi, n'a mai văzut la alegeri și a spus, că e fericit că v'a cunoscut.

Abia reîntors din mijlocul vostru de pe câmpul de onoare, mă simt slab în cuvinte de a Vă mulțumi pentru toate vitezile voastre înalțătoare. S'aveți dar mulțumirea, cumcă drept și brav ai unui neam cu mare viitor în patria noastră, V'ați împlinit datorința.

Distinsul nostru președinte dl. Dr. Iacob Hotoran mi-a spus că noi: cercul Șiria trebuie să dovedim, că însuși voi alegătorii știți aduce jertfe mari și la voiă tuturor, cu fală și mândrie pot spune, că nici la acele spese n'ați reflectat, că după lege vi-se compeau.

Stăm înaintea unor lupte și evenimente mari, focul sacru al iubirei de neam nici un moment să nu se stingă în sufletele voastre, pentru-că nu știm când veți fi din nou chemați. Invingerea noastră a fost săluta din partea noastră cătră cel Puternic, iubiți-vă deci biserica, pentru-că cu ajutorul ei am învins.

Emoționat și extasiat de bucurie vă mulțumesc fraților ostași viteji și doresc, că Dumnezeu să vă trăiască în fruntea energicului nostru președinte Dr. Ioan Hotoran și împreună cu tot statul major compus din fruntașii cercului nostru! — Primiți o călduroasă stringere de mână dela alesul vostru.

Arad, la 28 Ianuarie 1905 n.

Dr. Stefan C. Pop.

Alegerea dela Chișineu.

— Corespondență particulară. —

Chișineu, 27 Ianuarie.

Ni-a săltat inima de bucurie când am primit ieri după amiază știrile bune despre purtarea harnicilor noștri frați din cercurile Șiria și Boroș-Ineu. Nu mai puțin mândri eram însă privind cât de bărbătește se poartă Românii din cercul Chișineului. Pe vremea asta grozavă, iarnă cu frig și viscol, venit-au din sate îndepărtate (*Talpoșul* de pildă este 4 ore depărtare d'aici!) 786 alegători Români să-și dea votul pentru candidatul național Ioan Russu Șirianu. Și au venit numai din curată și sfântă însuflețire națională, căci partidul nostru n'a ademenit cu bani, cu mâncare și cu beutură, până-ce partidele ungurești au cheltuit *zeci de mii*.

Ear isbânda noastră asta este: am isbutit să îndreptăm poporul, să-l facem a înțelege, că dreptul de vot este nu pentru a-l vinde pe bani, ci pentru a-l folosi înspre fala și binele neamului românesc. Poporul ni-a înțeles și ascultat, și dacă au fost și Români cari și-au dat votul pentru Csukay, numai Dumnezeu știe sila ce li-s'a făcut; noi însă am văzut rușinea ce i-a cuprins mergând în coada notarilor duși de poruncă și ei, și avem toată nădejdea că la a doua alegere nu se va găsi Român de treabă (ci numai prăpădiți!) care să mai voteze împotriva *sângelui* său.

Alegerea s'a petrecut de altfel în toată rînduiala. Bărbați de încredere al partidului nostru au fost la comisia I. de votare Dr. G. Popovici, avocat în Chișineu, ear la a II comisie M. Veliciu, președintele clubului român al comitatului.

Votarea s'a făcut după cum urmează:

I. Comisiune.

1. Chișineu, 2. Zarand, 3. Sz. Liget,
4. Cintetu, 5. Sinte, 6. Chereluș, 7. B. Zerind,
8. N. Zerind, 9. F.-Gyarmat, 10. Agya,
11. N. Adab.

II. Comisiune.

1. G. Varsánd, 2. Piș, 3. Socodor,
4. Erdeis, 5. Mișca, 6. Sinitea, 7. Șepren
8. Talpoș, 9. Vădas, 10. Simonyifalva.

Comunele românești cele mai multe au votat deci la comisia unde bărbatul nostru de încredere era M. Veliciu. President al alegere a fost tinărul avocat aradan dr. *Kyritz Lajos*, care a condus treburile cu pricepere, dibăcie și spre mulțumirea tuturor.

De asemeni s'a purtat bine vice-colonelul comandant al escadronului de husari și infanterie; se stăruise pe lângă el să tragă cordon și să ia măsuri ce ni-ar fi fost de folos spre scădere. El însă văzând că poporul se poartă în pace, n'a ascultat de oameștii stăpânirii, ci soldații au stat d'oparte și toată ziua nu s'au amestecat în nimic.

Cât despre purtarea bravă a poporului și despre amănuntele zilei de alegere, vom descrie pentru numărul viitor de Săptămână, să le poată citi toți țărani.

DEMISIA LUÎ TISZA.

— Știre telefonică. —

Budapesta, 28 Ianuarie

Aseară contele Tisza a comunicat intimilor săi că își va demisia. Nu s'a să aștepte nici convocarea noii Diete de oare-ce și până acum este evident în alegeri a rămas infrânt.

După știrile primite, până acum sunt aleși în 361 cercuri:

guvernamentali	136
kossuthiști	152
banffyști	11
clericali	23
disidenți	26
fără partid	8
naționaliști	8

Se crede că Tisza va recomanda M. Sale de prim-ministru pe Andrei Gyula, Csáky Albin, Széll ori Wekerle. Ministrul Hieronymi a căzut aici, față de Vázsonyi, care a avut majoritate de 222 voturi.

În fața ei, Corsica sălbatică a rămas ca în primele sale zile. Omul trăiește aici în casa lui rudimentară nepăsător la tot ce nu e în legătură cu existența sau cu certurile sale de familie.

Și a rămas cu defectele și calitățile rasei necivilizate: violent, pizmaș, sânger, inconștient, dar și ospitalier, generos, devotat, naiv, deschizând casa lui drumetilor, dându-și prietenia sa sinceră pentru cea mai mică probă de simpatie.

Deci, de-o lună, rătăceam prin această insulă superbă, având senzația că eram la capătul lumii. Nici un han, nici o cărciumă nici măcar drumuri. Trebuie să treci prin cărărușele pe care umblă cățarii ca să ajungi la cătunele care par agățate de coastele munților, care predomină prăpăstiile întortochiate de unde se aude ridicându-se în aer un șgomot continuu, vocea surdă și profundă a torentului.

Orî cine vine, bate la ușa colibelor. Cere un adăpost pentru noapte și ceva de mâncare până a doua zi. Mânncă la modesta lor masă și se culcă sub sărăcăciosul adăpost, ear a doua zi dimineața mulțumești strângând mâna pe care gazda ți-o întinde și care te conduce până la bariera satului.

Astfel într-o seară după zece ore de mers ajunsei în fața unei mici colibe singuratică, în jurul unei vălețe înguste care se prelungea până la mare pe o distanță de un kilometru.

Cele două pante drepte ale muntelui, acoperite cu stuțur și cu stânci rostogolite și cu pomii mari încătușau ca două ziduri întunecoase această râpă cu aspectul posomorît.

În jurul colibe, câte-va vițe de vie, o mică grădină și mai departe câți-va castani bătrâni, în fine tot ce trebuie unui om să trăiască, o adevărată avere pentru această țară săracă.

Femeia, care îmi eși înaintea, era bătrână, cu un aer sever și curată prin excepție. Bărbatul, care sta pe un scaun de paie, se sculă ca să mă salute, apoi se așeză la loc fără a spune un cuvânt. Tovarășa lui îmi zise:

— Ertăți-l, vă rog, căci e surd, are optzeci și doi de ani.

Dânsa vorbea franceza din Franța ceea ce m'a surprins. Și am întrebat-o:

— Nu sunteți din Corsica.

Dânsa răspunse:

— Nu, suntem de pe continent, dar iată cincizeci de ani de când trăim aici.

O senzație de frică și de groază mă cuprinsese la ideia celor cincizeci de ani petrecuți în această gaură întunecoasă așa de depărtată de orașele unde trăiseră oamenii.

Veni și un bătrân păstor și ne-am așezat la masă pentru a mânca unicul fel de mâncare care compunea prânzul, o supă deasă în care a fiert la un loc cartofi, slănină și varză.

După ce micul prânz fu terminat, m'apropie jos în fața ușei, cu inima tristă din cauza posomorîtului peisagiu, cuprins de această disperare care o simte uneori călătorii în unele locuri triste, seara sau în locuri pustii. Și pare că totul e gata să se sfârșească: pământul și omenirea. Căci pătrunzi prea brusc sinistra mizerie a existenței, izolarea de tot ce viețuiește în jurul tău, neantul și neagra singurătate su-

fletului, legănat și înșelat de iluzii până la moarte.

Bătrâna femeie veni lângă mine, și mi-a spus că de aceea curiozitate care se găsește în sufletul celor mai resemnate mă întrebă:

— Care va să zică dumneata ești din Franța?

— Da, călătoresc ca să mă distrez.

— Sunteți poate din Paris.

— Nu, eu sunt din Nancy.

Mi-se pare că o emoțiune extra-ordinară mă cuprinsese. Cum însă am observat sau am simțit aceasta, nu mai știu.

— Sunteți din Nancy?

Bărbatul apără în pragul ușei împiedicat cum sunt toți surzii.

— Nu face nimic, el n'aude adăuga.

— Apoi după câte-va secunde:

— Atunci trebuie să cunoașteți pe toată lumea din Nancy?

— De sigur, aproape pe toți.

— Familia de Saint-Alloise?

— Da foarte bine, erau prieteni cu mine.

— Cum vă numiți d-voastră?

— I-am spus numele meu. Dânsa mă înțese fix, apoi continuă:

— Da, da, mi-aduc aminte bine. Dânsa mă înțese fix, apoi continuă:

— Au murit toți!

— Ah! dar familia Sigmund, o cunoașteți?

— Da, cel din urmă e general.

Atunci tremurînd de emoțiune, de gura de nu știu ce sentiment confuz puternic, de nu știu ce trebuință a mărturisii,

Revoluția din Rusia.

Informațiunile mai noi despre starea lucrurilor în Rusia sunt următoarele:

Petersburg, 25 Ian.

Conform informațiilor oficiale deja de Sâmbătă poliția n'a fost de loc în serviciu, dețineri de asemenea nu s'au făcut, dar erii deja s'au făcut o mulțime de dețineri. Poliția a arestat cu deosebire mulți адвоаți și ziariști.

Erii a început înmormântarea victimilor. Cociugurile le duc la cimiter în cea mai mare taină. Miliția stă gata să împedecă ori ce aglomerație. Spitalele sunt încunjurate de sute oameni cari doresc să afle ceva despre răniți, nici unul însă nu poate să intre în spital.

Baia de sânge din Colpino.

Petersburg, 25 Ianuarie.

Întâmplările zilei trecute arată că baia de sânge care s'a petrecut Duminecă n'a luat de loc curagiul muncitorilor și în schimb și guvernul e hotărât a lua ori-ce măsuri pentru a ineca revoluția.

Ieri dimineața au plecat către Petersburg muncitorii fabricii de stat din Colpino, ca să prezente țarului în Carskoie-Selo, în persoană petiția lor. Calea până acolo 26 chm. Abia au mers 5 chm. s'au întâlnit față în față cu militarii cari cu o brutalitate nemai pomenită, au ucis pe muncitori. Încă chiar și cercurile politice numesc baie de sânge ciocnirea din Colpino.

Aceia ce s'a petrecut la poarta din Moscva nu se poate descrie. Numai în creierul muncitorilor hotărâți din Colpino s'a putut coace ideea că în butul vărsării de sânge de Duminecă trecută își duc în persoană petiția țarului, deși știau foarte bine că vor plăti aceasta cu viața, știau că puștile întregii garnizoane din Carskoie-Selo, va fi țintită asupra lor, dar totuși au avut încredere că vor vedea față în față pe țarul lor și-și vor putea plânge năcazul.

Detaliurile groaznicului măcel au rămas încă în taină, pentru-că miliția a închis calea dela Colpino până la Petersburg. Abia atâta

să știe că dimineața au plecat ca la 20—25.000 muncitori din Colpino. Au făcut cale de abia 5 chm. când i-a întâmpinat și le-a oprit drumul un regiment de infanterie și un escadron de artilerie. Oficerii le-a strigat muncitorilor să stea, acestia însă în șiruri îndesate și-au continuat drumul. Când au ajuns la distanță de 200 300 pași de trupe oficerii au comandat de mai multe-ori foc. Muncitorii s'au oprit în loc, șirurile li-s'a rarit. Cu grămada cădeau cei morți, răniții să văitau groaznic. Impușcăturile continuau mereu. Greviștii au luat-o la fugă în toate părțile militarii pușcau mereu după ei. Miliția a alungat până la Colpino oamenii și drumul lung de 5 chm. era acoperit de morți și de răniți.

Proclamarea revoluției.

Londra, 25. Ian.

Ziarului «Standard» i-se anunță din Petersburg: Preotul Gapon a adresat către militarii o proclamație, care a fost împărțită în mii de exemplare. În această proclamație Gapon publică lupta sfântă și desleagă militarii de jurământul de fidelitate.

St. Petersburg 27 Ianuarie.

Castelul din Carscoe-Selo e înconjurat de un cordon compus din 15000 infanteriști și artileriști.

Sicriile victimelor de Duminecă le-au transportat în secret cu trenul și se vor înmormânta în prejurimea din capitală. Guvernul și autoritățile voesc în modul acesta să ascundă numărul morților.

Contra lucrătorilor din fabrica de arme din Kolpino au trimis din nou miliție.

Riga, 27 Ian. Maxim Gorki, care a fost arestat, azi va fi transportat la St. Petersburg. În urma ciocnirii de ieri în Riga au murit 42 de oameni și 50 au rămas răniți grav.

Moscova, 27 Ian. Revoluția începe să se estindă și în poporul de jos și e îndreptată mai ales în contra stratului societății cu stare mai bună. Capii mișcării pretind nimicirea fabricilor.

Łodź, 27 Ianuarie. Intre poliție și socialiști s'a întâmplat o ciocnire sângeroasă.

Au căzut mulți morți și mulți au fost răniți grav. În decurs de o săptămână au fost 35 de atentate cu dinamită.

Riev, 27 Ian. Aici domnește o agitație ne mai pomenită în cercul locuitorilor. Se svonește că în 29 I. c. se va proclama greva generală a lucrătorilor.

„Berliner Tagblatt“. La 25 Ianuarie înainte de miezul nopții 1000 de lucrători au cercat să strice rezervoriul cel mare al conductelor de ape dar au fost respinși lăsând 30 de morți și răniți. În zori toate intrările în partea centrală a orașului erau păzite de câte 5 rânduri de soldați. Piața înaintea palatului de iarnă era ocupată militărește, în fața palatului era o brigadă de artilerie. Pe stradă circulau patrulă de călăreți pe la colțuri stăteau cazaci. Pretulindeni așise îndemnând pe cetățenii pacinici să stea pe acasă. Gările și barierele orașului erau de asemenea păzite de soldați. Pe la 11 și 15 au început a înainta spre palatul de iarnă 15 - 18.000 de lucrători, în fruntea cărora era popa Gapon, într-o mână cu crucea și cu jalba către țar. Mulțimea cânta un cântec. Soldații n'au lăsat să treacă mulțimea, ei au tras salve, întâia în aer, alte trei în mulțime. Lucrătorii au pornit la fugă, popa Gapon a căzut rănit. Au rămas 300 de morți și 300 de răniți. Au fost uciși câți-va polițiști

La poarta Moscovei a fost altă ciocnire sângeroasă cu 20.000 de muncitori ce veneau dela Kolpino. Au fost 1000 de morți și 300 de răniți. Tot așa s'a întâmplat și cu alte convoiuri de lucrători. La 1 d. a. se vedea că lucrătorii nu vor putea pătrunde în partea din mijloc a orașului.

Înaintea palatului de iarnă a fost liniște până la 6 ceasuri seara. Vre-o 10.000 de muncitori se aflau însă în partea din mijloc a orașului, dar cazacii nu-i lăseau să se adune în grup.

Târziu după amiază au fost lupte în regulă în stradele cele mari ca Nevski, Prospect, Morskaja și Gorojevaia. La admiralitate s'au tras zece salve cu glonți cari au omorât și rănit mulți inși. Ici și colo lucrătorii răspundeau aruncând bombe cu dinamită și băteau de moarte ofițerii ce le cădeau în mână. Au ucis și mai mulți cari făceau serviciu de un an, deci studenți etc.

Comanda trupelor o are marele principe Vladimir, în al cărui palat e statul major. Porunca era: nici o cruțare și să tragă în carne în ori-ce grămadă de manifestanți.

Lumea se teme că începe revoluția. De trei zile nu apare nici un ziar.

Renta japoneză s'a urcat cu 1¼ la sută, la Londra, de oare-ce se crede că turburările din Rusia vor grăbi încheierea păcii.

spune tot, de a vorbi de acele lucruri pe care până acum le ținuse ascunse în fundul inimei sale și de aceea a căror evocare de nume îi mișca sufletul:

— Da! Henri de Sirmont, zise dânsa, îl cunosc foarte bine, e fratele meu.

Și ridicându-mi ochii asupra ei, zăpăcit de cele auzite, de-odată îmi reamintii tot trecutul ei.

Faptul produsese odinioară un mare scandal în nobleța din Lorena. O tinăra fată, frumoasă și bogată, Suzana de Sirmont, fusese lu rată de un sergent de cavalerie din regimentul pe care îl comanda tatăl ei.

Dînsul era un băiat frumos, fiul unui țăran, căruia îi ședea bine uniforma cavaleriei, acest soldat seduse fata colonelului său. Ea l-a zărit, remarcat, l-a iubit probabil privind defilarea escadroanelor. Dar cum a putut să-l vadă, să-i vorbească să se înțeleagă? Cum a îndrăznit dînsa să-i spună că îl iubește? Acest lucru nu s'a știut niciodată.

Nu s'a bănuit nimic, nu s'a presimțit nimic. Într-o seară cum soldatul își terminase serviciul, fugi cu dînsa. Au fost căutați în toate părțile, dar nu li-s'a putut da de urmă. Nu s'a știut niciodată nimic, și toți o considera ca moartă.

Și eu o regăsiu astfel în această tristă valcea.

La rîndul meu îi ziseiu și eu:

— Da, îmi aduc aminte acum, d-ta ești d-șoara Suzanna.

Dînsa răspunse printr'un gest afirmativ din cap. Ochii i-se umpluse de lacrimi. Apoi

arătându-mi bătrânul care sta nemișcat în pragul colibeii îmi zise:

— E dînsul.

Și am priceput că ea îl iubea încă, că-l vedea încă cu ochii ei seducători.

Am întreat-o:

— Ați fost cel puțin fericiți?

Dînsa îmi răspunse cu o voce emoționată, care părea că pornește dela inimă.

— O! Da! Foarte fericită! M'a făcut foarte fericită! Niciodată n'am regretat nimic.

Am contemplat-o cu un aer trist, surprins, fermecat de puterea amorului! Această fată bogată urmase pe acest țăran. Da însăși deveni o țarancă. Și se mlădiă după viața asta fără farmec, fără lux, fără nici o duioșie nici într-o privință, obișnuindu-se cu obiceiurile simple.

Și îl iubea încă! Devenise o femeie de țară, cu bariș (testemel) pe cap, cu fustă de stambă pe dînsa, mâncând într-o strachină de lut pe o masă de lemn, o fiertură de cartofi, cu slănină și cu varză și culcându-se pe o saltea de pae, alături lângă el.

Ea nu se gândi-se niciodată la nimic decât la dînsul. Și nu regretase nici podoabele, nici rochiile, nici luxul, nici scaunele moi, nici parfumul cămășilor luxoase, nici saltele de puf în care se culundă corpul spre odihnă. Ea nu avusesse niciodată necesitate de ceva decât de dînsul era lângă ea, nu mai dorea nimic.

Ea părăsise de tinăra și lumea și pe cei care o crescuseră și o iubiseră.

Și venise singură numai cu dînsul în această ripă sălbatecă.

Iar dînsul făcuse pentru ea tot ce se poate

dori, tot ce se poate visa, tot ce se așteaptă neîncetat, tot ce se speră până la sfîrșit.

Și toată existența ei era plină de această fericire!

Nici n'ar fi putut fi mai fericită?

Și toată noaptea, auzind horcăitul bătrânului soldat pe patul său de alături de aceia care îl urmase așa de departe; mă gândiu la această stranie și simplă aventură, la această fericire atât de puțin costisitoare!

Și am plecat la răsăritul soarelui, după ce am strâns mâna celor doi soți bătrâni.

* * *

Povestitorul tăcu. O femeie zise:

— Ori cum, dânsa avea un ideal foarte ușor de satisfăcut, necesități prea primitive, exigențe prea simple. Nu trebuie să fi fost de cât o proastă!

O alta zise cu o voce trăgănată:

— Ce are a face, dacă a fost fericită!

Și colo în fundul orizontului, Corsica se perdeea în noapte, perzându-se încetul cu încetul în mare, ștergând ea însăși acea umbră mare apărută parțială într'adins ca să povestească ea însăși istoria celor doi sărmani amorezați pe cari îi adăpostea.

O CUGETARE PE ZI.

Viața e o călătorie... circulară. Mbătrânind, se întoarce la gândurile din prima vîrstă.

*

Prietenii de casă sunt numiți așa, pentru că sunt mai lipiți de casă de cât de stăpânul de casă: seamănă mai mult cu pisicele decât cu câinii.

DIN ROMANIA.

Venitul căilor ferate. Iată venitul căilor ferate pe luna Decembrie 1904, comparativ cu veniturile pe aceeași dată a anului 1903;

Dela călători în luna Decembrie 1904 s'au încasat 1.253.539 lei față de 1.397.384 lei încasați în aceeași lună a anului 1903, deci cu un minus de 143.845 lei. Dela bagaje 31.027 lei, față de 35.588. Un minus de 1.561 lei. Dela mărfuri de mare iuțeală s'au încasat 123.840 lei față de 128.229 lei, cu un minus de 2.289. Dela mărfuri de mică iuțeală s'au încasat 3.121.199 lei în luna Decembrie 1903, față de 2.618.349 lei încasați în aceeași lună a anului curent, deci cu un minus de 502.850 lei. Totalul încasărilor pe acea lună a anului 1904 a fost de 4.026.755 lei, față de 4.682.300 lei încasați în aceeași lună a anului 1903, deci cu un minus de lei 655.545.

Dela 1 Aprilie și până la 31 Decembrie 1904 s'au încasat dela călători 14.453.648 lei, față de 15.172.249 lei încasați în aceeași epocă a anului 1903. Dela bagaje s'au încasat 491.797 lei, față de 496.765 lei, deci un minus de 4.908 lei. Dela mărfuri de mare iuțeală s'au încasat în acest interval 1.220.393 lei, față de 1.266.179 lei, deci cu un minus de 45.786 lei. Dela mărfuri de mică iuțeală s'au încasat 25.220.919 lei, față de 30.717.531 lei, deci cu un minus de 5.496.612 lei.

Totalul încasărilor dela 1 Aprilie până la 1 Decembrie 1904 au fost de 41.386.157 lei, față de lei 47.622.724 lei încasați în aceeași perioadă a anului 1903.

Cea mai mare încasare s'a făcut în anul 1904 în luna August 5.351.112 lei. Cea mai mare încasare a anului 1903 a fost în luna Septembrie cu 6.470.719 lei. Cea mai mare încasare a anului 1902 a fost în luna Iulie cu 9.985.818 lei.

Fostul ministru român Haret despre cestiunea macedo-română.

Ziarul francez «Le Temps» în numărul său din urmă publică o scrisoare pe care i-a trimis-o fostul ministru Haret cu privire la un interview, ce la avut un redactor al ziarului «Temps» cu ministrul Greciei Delyannis în cestiunea macedoneană.

În scrisoarea sa dl Haret zice între altele :

Dacă dl Delyannis ar fi luat cunoștință de raportul meu (adresat în 1901 către regele Carol ca ministru al instrucțiunii în cestiunea școlărilor din Macedonia. Red.) în întregime lui, ar fi putut vedea că reiese dintr'însul cu putere convingerea mea profundă, că jertfele pe care le facem pentru cauza fraților noștri din Macedonia, ar fi putut da rezultate mai sensibile dacă s'ar fi aplicat altfel.

Cât despre necesitatea și legitimitatea acestor sacrificii, nu e divergență de vederi printre compatrioții mei. Adversarii mei politici au putut să-mi impute că nu fac destul pentru cauza Românilor din Macedonia și eu la rândul meu, am putut obiecta că adversarii mei ar fi putut să facă mai bine de cum făceau, dar nici unul din noi n'a zis nici odată, că s'a făcut prea mult. Vioiciunea chiar a desbaterilor noastre probează interesul capital pe care România îl pune în această cestiune.

Dl Delyannis mai afirmă, că în raportul meu aș fi vorbit de 124.000 Români din Macedonia. Și aici Escelența sa se înșală. Cifra pe care o citează, nu figurează niciări în raportul meu și nu figurează pentru cuvântul, că în ciuda statisticilor necomplete și interesate, care singurele există, sunt destule elemente de apreciere după care să se poată afirma dimpreună cu celebrul om de stat și diplomat Rangabè, care reprezenta Grecia, în 1876 la congresul din Grecia, în 1878 la Congresul din Berlin, că numărul Kuțo-Vlachilor trecea acum 50 de ani peste 600.000 și avem temei de a crede, că în prezent nu e departe de 1 milion. Suntem dar departe unul de altul în socoteala noastră și este de înțeles, că România își

va impune pe viitor sacrificii și mai mari de cât cele din trecut, ca să nu lase să dispară de pe harta naționalităților o grupă așa de însemnată de frați, care-i vorbește limba. Se poate și mai puțin explica înverșunarea pe care o pun Grecii dea împedea pe Kuțovlachii de a se servi de limba lor, dacă e adevărat, precum dl Delyannis afirmă, că numărul lor nu trece peste 12.000.

Temerea de a nu abusa de ospitalitatea prețiosului d-voastre ziar mă oprește, dle director, d'a discuta și celelalte alegațiuni cuprinse în interviewul d-lui Delyannis. Nu mă pot însă opri d'a asigura pe Escelența Sa în ce privește rezultatele acțiunii noastre, foarte legitimă, ori ce s'ar zice. Ca să citez numai o cifră îi vom face cunoscut că numărul elevilor români, care acum doi ani erau numai de 3200, azi trece peste 5500. Pentru cine cunoaște procedurile de terorizare întreprinse de Grecii în contra Aromânilor pentru a depărta pe copiii lor din școlile românești, cifra aceasta spune mult, dar nădăjduim ca o să facem și mai mult decât atât. Pentru aceasta nu vom avea nevoie să organizăm bande înarmate, nici de ai goni din bisericile clădite de ei cu banii lor, nici de a-l îndatora să se roage lui Dumnezeu într'o limbă pe care n'o pricepe. Numai singura dragoste a Românilor pentru limba lor română, pe care n'au încetat de a vorbi de secole, va fi de ajuns.

Din Bistrița.

— Raport special* —

Pomul de Crăciun.

Ca și în alți ani, în presara de Crăciun s'a împărțit „pomul de Crăciun“ făcut pentru pruncișii școlari săraci cari cercetează școala elementară română gr.-cath. din loc.

Inițiativa a luat-o și astă dată vrednicul comitet bisericesc — școlastic gr.-c. în frunte cu harnicii noștri preoți, care ajutat de neobositele domnișoare *Elenuța Domide și Anușa Colceriu* precum și de harnicele coriste *Elena Cucu, Florica Dorofteiu, Ana Sângeoișan, Susana Bilegan, Florica Mureșan, Susana Cristurean, Susana Lup și Maria Boariu*, au colectat frumoasa sumă de 226 cor. 64 fil.

Împărțirea darurilor s'a făcut în spațioasa biserică românească gr.-cat. în fața unui mare public românesc și străin. Ceremonia s'a început prin tropariul Nașterii, cântat de pruncișii școlari sub conducerea învățătorului Iuliu Chitta. Apoi a urmat sfințirea și cetirea unor rugăciuni precum și binecuvântarea frumosului pom împodobit cu nenumărate stegulețe, ghirlande, zacharicale, jucării etc.

După aceia pruncișii școlari sub conducerea învățătorului Teodor A. Bogdan, au cântat „Mărire întru cele înalte“, ear Rev. dn protopop a ținut o prea frumoasă vorbire ocazională, descriindu-le micilor școlari bunătatea de inimă a donatorilor, precum și ziua însemnată de Crăciun, când dulcele Isus ca prunc mic și nevinovat s'a născut în esele vitelor. Totodată aduce mulțumită marinimoșilor donatori precum și harnicilor colectante.

La aceasta înălțătoare vorbire a răspuns o copilă din clasa a doua, declamând următoarea poezie improvizată de învățătorul Bogdan :

Mulțumită către donatori.

„A sosit iarna geroasă
Cu omătu-I argintiu
Ce pe vremea viforoasă
Scârție pe sub călchiu.
Cei bătrâni stau pângă vatră
Basmе din bătrâni spunând
Iar' copii cu grămada,
Merg la școală sgriburind.

La această festivitate, pe lângă părinții pruncișilor au mai participat și o mulțime de străini, iar dintre notabilități mi-am notat pe Dr. Leon Scridon protonotar comitatens, Dr. Gavril Tripon

* Intăziat din cauza îmbulzelii de materie.

advocat și director de bancă, Dr. George Simul adv. și fișcal comitatens etc. etc.

Crăciunul.

În ziua primă și a doua s'a ținut serviciul divin cu mare pompă, servind ambii preoți, iar responsurile le-a dat corul bisericesc compus dintr'aproape 100 membrii. La sfârșitul serviciului de vin s'a ținut predică ocazională, după care corul a colindat de mai multe ori „O ce veste“.

Amintesc cu plăcere că corul acesta cântă o misă în 5 voci și că e bine instruit și puternic, ceea-ce contribuie foarte mult la ridicarea simțului religios. Dovadă că și astădată spațioasa biserică o fost plină de români și chiar și de străini.

Petrecere populară.

A doua zi de Crăciun d. a. la 2 ore s'a început petrecerea populară aranjată de coriști, în salonul de sticlă „La bombardier“.

Petrecerea a reușit peste așteptare bine luând parte aproape întreaga populațiunea, țărani meseriași și inteligenți.

A durat până în revărsatul zorilor.

Presara de Anul-Nou.

Ca și în alți ani, așa și acuma, Români din loc au serbat „Presara de Anul-Nou“ prin o întrunire împreună cu *concert și teatru* de tinerimea română, în sala cea mare dela „Regele Ungariei“. Cu toate, că aceasta obicinuită petrecere și în anii trecuți a succedat foarte bine aceasta însă le-a întrecut pe toate.

Abia erau 8 ore și deja nu să mai afla loc la mese și nici spaț, așa că o parte din oaspeți s'au văzut siliți a ocupa mase în o sală vecină.

Aceasta participare, fără îndoială este a să atribui bune înțelegeri ce domnește între membrii elitei noastre, lucru care numai mândrie face și numai spre laudă le poate servi.

Programul concertului s'a început prin cântecul „De-aș avea“, de G. Șerban executat de corul tinerimei, condus cu multă pricepere și tețime de harnicul Emil Chiffa comptabil la „Căroana“.

Cântarea a succedat cât să poate de bine. Cântărea a fost răsplătită prin neîncetate aplauze.

După aceea a urmat poezia „Mireasa“ de E. Sabo, declamată cu multă pricepere și duișime de bine cunoscuta noastră declamatoare d-șoara *Elenuța Domide*, fiica protopopului Domide, care și în anii trecuți a debutat atât de strălucit în „Prima rochie lungă“, „Mama Angelușă“ și „Fusul“.

Amintesc cu plăcere că d-șoara Domide prezentat pe bine în un frumos și pitoresc costum național.

Istețimea d-sale a fost răsplătită cu nenumărate aplauze.

D-șoara *Cornelia Monda* fiica protopopului Monda, ne-a înveselit inimile prin executarea pian a bucății „*Micul poutpouri român*“ de la Mureșan. Introducându-se acest poutpouri cu parte din excelentul „Resunet“ întreg publicul acompaniat-o prin aplauzele ce părea a nu să sfârși.

D-șoara Monda a dat dovada de o bună pianistă.

După aceia a urmat punct. 4, cântat de d-șoara *Veturia Petran* a) „Pe mare“ de Schbert; b) „Primăvara“ de Moruzzi și c) „Nedare“ de Schuman, acompaniată la pian de nerul student Victor Man.

D-șoara Petran cunoscută de o bună altitudine, ce-ți cucerește inima prin vocea-i dulce și tecele interpretate cu mult sentiment, astădată s'a întrecut pe sine însaș.

Sfârșind cântările, publicul nu mai înceta să aplauzeze.

S'a ivit apoi pe bină tinera d-șoară *Maria Strâmbac* și declamând poezia „Pe lalelele boi“ de G. Coșbuc, a secerat aplauze.

Vocea-i sonoră, apoi predarea cu deosebit sentiment a cucerit întreg publicul. Predarea înălțat mult și frumosu-i costum românesc.

Apoi e urmat „Cântecul“ de Mendelssohn cântat de corul tinerimei.

CANCELARIA ARCHITECTULUI ROMÂN

IOAN NIGA.

Arad, strada Atzél Péter Nr. 1.
(Lângă Crucea-Albă).

Pregătește planuri și specificări de spese pentru edificii publice și private, primește lucrări în sfera arhitecturii mai înalte, cenzurări, colaudări. Ca specialist în ritul nostru oriental edifică și restaurează biserici în mod artistic, din care cauză o recomandăm îndeosebi d-lor parochi. Trimite planuri, schițe, specificări și servește în lucrări arhitectonice cu deslușiri gratuite.

D-soara *Emilia Cutean* a executat la pian un frumos poutpouriu „Din vremuri“, compoziție proprie. A dat dovadă, că fără îndoială în dsa putem privi pe pianista de prima forță — de altm-dsa a dat dovezi și de o bună violinistă.

Domnii *Aurel Iuga* și *Emil Chiffa* executând „Opus 60“, de Mazas s'au achitat pe deplin de rolul angajat.

Ajungând la p. 9 corul a cântat „*Sună buzumul*“ de Simionescu, care la dorința publicului a trebuit repetat.

Tinerii noștri și de astă-dată s'au achitat pe deplin și cu mare succes, cea-ce numai spre audă le poate servi.

Ca sfârșit al programului a urmat piesa teatrală „*Gelozie pentru gelozie*“, Comedie într'un act, localizată de Dr. Victor Onișor, adv.

Atât domnii *Matei Șirliancă* ca Negrescu, *Ioan Moldovan* ca Malin cât și d-soara *Elena Monasterian* s'au produs foarte bine, dar mai cu sama d-soara *Cornelia Monda* ca Elvira a fost neîncrecută!

După acestea a urmat *salutul anului nou* cântat cu rară elocvență prin energicul protopop Gerasim Domide, care prin cuvinte alese mulțămeste tinerimei, speranța și viitorul națiunii noastre.

la rămas bun dela anul vechi și salutăm anul nou.

Publicul sculându-se în picioare cu pocale pline ciocnește dorindu-și unul ultuia an nou fericit.

În fine a urmat jocul mult așteptat, care a durat până dimineața.

Dintre participanții mi-au notat: Doamne: Maria Dr. Ciuta, Crăciun, Cutean, Chitta, Cosma, Colceriu, Duca, Dărăban, Ana Dr. German, Guț, Camila Dr. Linul, Frieda Dr. Login, D-na Dr. Hanganuț (B. Prund.) vād. Valeria Man, Monasterian, Morariu, Maria Budușan, Miți Dr. Onișor, Maria Dr. Pop, Ana Dr. Pahone, vād. Silvia Dr. Pașcu, Poruț, vād. Reveca Pop, Popoviciu, Ida Pop, Roșu, Rus (Rebrișoara), Serban, vād. Strîmbu, Sima, Eugenia Dr. Tripou, Maria Ungur, Vlaicu etc.

Domnișoarele: Cutean Mariți și Emilia, Colceriu Anuța, Cucu Ana, Domide Elena, Dologa Siberia (B. Tiha), Filipan, Hanganuț Geni și Elena B. Prund), Monasterian Geni și Elenuța, Monda Cornelia și Lucreția, Petran Veturia, Pop Viorica, Mariți, Strîmbu Mărioara, Scurtu Margareta, Sara Leliția și Sidonia, Vicaș Leliția, Vlaicu, Valichi. etc.

Incheiu înșirarea damelor, cerându-mi scuzele, dela celea pe cari din nebagare de samă le-am uitat a le nota.

La casă au intrat 163 cor. din cari s'au dat 109 cor. 70 b. a rămas un venit curat de 4 e. 30 b. care sumă să va folosi pentru procurarea unui „harmoniu“ pe suma corului tinerimei române.

Suprasolviri sau primit dela: Ioan Corbu 2 cor.; Dr. V. Onișor 2 cor. 60 bani, Theodor Crăciun 2 cor.; 40 bani vād. Valeria Man 2 cor.; 40 bani Iuliu Chitta 2 cor.; Dr. V. Pahone, Dr. Linul, Ales. Roșu, Dr. Ales. Pop și Theodor Popu, câte 1 cor. 60 b.; Dr. G. Tripou, Gerasim Domide, Dr. Ales. German și Ilie Scurtu câte 1 cor. Ob.: I. Popoviciu, 1 cor.; Sima, 60 bani; I. Șerban, 60 b.; d-na Dr. Hanganuț, vād. Strîmbu, Iarăsny, Dr. Mircea, Ioan Morariu, Dărăban, Alf Lajos, Beșoan, Poruț Valer, Monda Simeon, Matei, Câmpoan, Greg. Băloiu, Nicolae Rus și d-roii Macaveiu, câte 40 fil.

— tab. —

Morți subite din cauza frigului.

Frigul este un dușman care pândeste pe om pentru a-l face rău. Nu vom vorbi de diferitele celii, guturaiuri, influențe, bronșite, pneumonii, etc., cari lovesc pe toți acei cari sunt chemați să umbla pe afară pentru a-și câștiga pâinea lor de toate zilele.

Unele morți subite sunt de asemenea rezultatul frigului. E un efect al frigului de care trebuie să ne ferim. Și în această privință cred neferit ca să descriu ce e o congestiune și să arăt

în mod sumar îngrijirile ce trebuiesc date celor loviți de congestie.

În principiu, prin congestie se înțelege o îngrămădire de sânge într'un organ sau într'o regiune oare care a corpului. Întărirea subită a unor organe e o congestie; roșeața care apare pe obrazul persoanelor fricoase sau rușioase e congestie; figura aprinsă a acelora cari au mâncat bine, e o congestie. Dar nu de aceste feluri de congestii e vorba. Noi voim să vorbim de congestia cerebrală care rezultă din schimbarea bruscă a temperaturii.

Fie care știe că sângele circulă în continuu în corpul omenesc și că centrul aparatului circulator este inima, care are două funcțiuni; Cu ajutorul arterelor ea trimete sângele în toate părțile corpului și prin mijlocirea venelor recapătă sângele la loc după ce a fost modificat în plămâni și a fost făcut din nou bun pentru nutrirea organismului.

Așa că sângele neîncetat face această mișcare circulatorie.

Dacă se întâmplă ca reîntoarcerea sângelui la inimă să fie oprită dintr'o cauză oare care, atunci sângele vine mereu prin artere, sângele se îngrămădește prea mult într'un loc, și dacă locul unde s'a îngrămădit este creierul, atunci avem o congestie cerebrală. Această cantitate prea mare de sânge în cutia cranjenă, cutie cu pereții osoși cari nu se pot întinde, comprimă, apasă toate organele cari se află în această cutie, și în primul rînd apasă pe creier. Creierul apăsător nu mai funcționează și cum creierul este acela care prezidează toate actele noastre, tot gândul nostru, atunci și mașina omenească se oprește, stă pe loc inertă: Viața dispăre sau e pe cale de a dispăre.

Cel care e lovit de acest accident cade trăsnit de odată, amorțit se clatină, perde cunoștința; figura palidă întâi, se roșește și se umflă; nu răsuflă; acestel sunt simptomele congestiunii cerebrale.

Ce e făcut în atare cas?

Trimeteți după un medic și până să vie, nu pierdeți nici o minută ei ajutați ca creierul să scape de acel acces de sânge care l'a inundat.

Desfaceți gâtul, peptul bolnavului de cămașă de haine, ca să poată respira liber. Culcați bolnavul pe un pat, capul bolnavului să fie ridicat în sus și neacoperit. Puneți pe cap comprese cu apă foarte rece, schimbați compresele cât de des, ca răceala să fie în permanență aerul să circule prin odaie. Dacă cine-va dintre cei de față știe cum se lasă sânge, să o facă numai decât. Frecați puternic picioarele, coapsele bolnavului, tare de tot, ca să se coboare sângele din cap. Puneți cataplasme de muștar la pulpele picioarelor.

Dacă congestia n'a fost completă, bolnavul se resimte bine în urma acestui tratament; iar medical venind va face restul. Nu eitați nici odată de a chema medicul. Congestia este în tot d'auna un accident grav prin ea însăși și prin complicațiile ei.

Așa dar luați seama la frig, și să dorim ca iarna să nu fie prea aspră, să nu fie prea lungă, căci trebuie să ne gândim mereu la acei sărmani nenorociți cari tremură de frig, cari n'au lemne, cari pentru a câștiga o pâine stau ziua întreagă în frig și să ne gândim ca iarna să nu fie prea aspră, să nu fie prea lungă, căci trebuie să ne gândim că iarna lasă în urma sa un convoi întreg de bolii, de nenorociri și de mizerii pe care cel cu mijloace, dacă ar avea inimă compătimitoare, ar putea oareși cum să le aline.

Greva generală în Germania.

De câteva zile a erupt în centrele miniere de cărbuni o grevă la care azi participă deja 200.000 de oameni.

Toți germanii sunt unanimi a recunoaște că aceasta e o calamitate națională.

Căci nu e chestiunea numai că producțiunea de cărbuni în Germania va scădea dar' că repercursiunea grevei va fi formidabil de desastroasă

asupra industriei germane, cum sunt a ferului, a mașinelor, a țesătorilor, a miciei industriei chiar.

La 1889 când izbucnise asemenea o grevă mare în Germania, toate ramurile de industrie care se servă de cărbune, au avut a suferi mult. În schimb străinătatea a profitat poate prin faptul că s'a făcut apel la ea pentru cărbunii ce lipseau în Germania, poate că lucrătorii belgieni, francezi etc. găsiră un stimulent în atitudinea colegilor lor germani mobilizați pentru ameliorarea stărei lor materiale.

Se naște întrebarea însă, dacă străinătatea va fi ea în stare să satisfacă piața germană cu cărbuni d'ajuns? În cele 11 luni ale anului trecut, Germania a expedit în Belgia 18 milioane de hectolitri de cărbuni, în Austro-Ungaria 47 milioane, în Franța 11 milioane ear' în Holanda cât în Austro-Ungaria și Helveția a ars 10 milioane Hl. de cărbuni germani.

Acum vina de export tându-se străinătății, probabil că Holanda și Helveția se vor adresa la Franța și la Belgia, ear' aceste când nu vor avea nici ele d'ajuns, de sigur că se vor adresa Angliei. Dar' aceasta furnizează deja Germaniei pe fiecare an 60 de milioane de duble hectolitri de cărbuni, și cu toate acestea Germania tot suferia de lipsa de cărbuni. Dar' acum, când vor tăbări și celelalte state pe Anglia, și când o grevă poate să se declare dintr'un moment în altul în unele state din cele mai sus numite.

Situațiunea se anunță deci în condiții din cele mai grele pentru Europa centrală.

Revenind la greva uvrierilor germani, trebuie să recunoaștem că ea a fost provocată anume prin nerespectarea contractului existent între ei și capitaliști.

Minerii de cărbuni pretind ca au fost înșelați de patroni la facerea contractului în vigoare, și deci nu se țin legați prin el; patronii spun că le au făcut concesii însemnate, între altele le-au redus orele de muncă dela 10 la 9 ore.

Cu toate acestea uvrierii au somat brusce pe patroni să revizuiască acel contract, și văzând că răspunsul n'a sosit în 24 de ore, o imensă parte de mineri au încetat lucrările, felicități fiind pentru aceasta din toate țările industriale ale lumii întregi.

Situațiunea e foarte gravă căci, pe zi ce merge se înrăutățește. Împăratul Wilhelm e asemenea îngrijorat și a dat ordin ca să se constituie cât mai repede o comisiune pentru examinarea cererilor ambelor părți.

Până atunci pune în vederea patronilor consiliile care le-a dat capitaliștilor când cu greva din 1889 — rugându-i din nou să înlesnească lucrătorilor, mijloacele d'ași formula reclamațiunile. „Societățile care aplică în minele lor o mare parte din supușii mei zice Împăratul Wilhelm II, au datoriat să se gândească — după puterile lor — la bună starea uvrierilor.

Ambele clase, lucrătorii și capitaliștii pot fi siguri de bună voitoarea mea protecțiune.

Să vedem acum cum va împăca marele rege și capra și varza.

Din străinătate.

Crisă ministerială în Spania.

Madrid, 27 Ian. După cum anunță agenția „Fabra“ e crisă completă ministerială.

Madrid, 27 Ian. Regele în decursul zilei a ascultat mai mulți bărbați distinși și a încredințat cu formarea cabinetului pe Villaverde.

Combes.

Paris, 27 Ian. Grupul stâng democrat al senatului, azi și-a reînnoit presiul și a ales de president pe Combes.

Dr. VICTOR D. GRAUR

medic universal, profesor calificat de școale medii p. studiul higienei.

Institut de dantură medicală și pentru tehnica de dinți.

AD, Piața Andrassy Nr. 22, etagiul I., vis-à-vis de casa comitatului.

Tractament special al durerilor de dinți și a boalelor de fălci. Dantură totală și particulară conform diferitelor proceduri. Plombări cu cement, cu sticlă, email, porcelan, amalgam de aur, și aur chimice curat. Operațiuni diferite la așezarea coroanei de dinți. Coroane de porcelan și aur conform indicațiunilor specialiștilor savanți. Dantură fixată și mobilă, după sistem american. Tot felul de execuții de cauciuc. Dinți și dantură întreagă fără cerul gurii. Scoateri de dinți fără nici o durere.

Războiul ruso-japonez.

Berlin, 27 Ian. Diplomații de aici au primit știrea telegrafică, că armata din Mandciuria, care se află sub comanda lui Grippenberg a suferit o bătaie mare.

Londra, 27 Ianuarie. Din Tokio se aduce știrea că într-o mare luptă Kurotky a bătut armata lui Grippenberg.

Berlin, 26 Ianuarie. După raportul ziarului Rattowitz Zeitung în Zitrniez (Polonia-rusă) toți rezerviștii, cari erau trimiși în Mandciuria cu un tren militar, au părăsit trenul. Soldații au luat cu sine armele și uniforma.

Londra, 27 Ian. Agenția Reuter vestește din Tokio cu data de sus: Japonezii aseară au prins vaporul maghiar Burma, care era încărcat cu cărbuni și plecase din Cardiff spre Vladivostok.

Londra, 27 Ian. Agenției Reuter îi telegrafează corespondentul din cartierul general al lui Kurotky prin Fuzanor în 26 Ian. următoarele:

Din spre apus toată noaptea s'au auzit detunături de tunuri. Așa se vede că o luptă mare s'a născut. Știrile sosite aici spun că Rușii au trecut peste Hunho, înconjurând aripa stângă a armatei japoneze. Trupele japoneze au început să atace.

Declarație!

Ni se cere să publicăm următoarele:

On. Redacțiune! — După ce zilnic primesc întrebări referitoare la cele publicate despre mine „La răboj” în Nrul 3 al „Tribunei”, și la care acuză nebazată am răspuns deja în Nrul 6, Vă rog să dați loc și următoarelor întregiri, ca să se știe că: nu e adevărat că am mers la Budapesta cu deputația ungurească, pentru oferirea candidaturii lui Vörös László, căci eu am plecat din Arad Sâmbătă seara pe clasa III pe când deputația a plecat Duminecă cu tren extra. În Budapesta n'am fost cu deputația nici la Vörös László, nici la contele Tisza István pe unde am înțeles că a colindat acea deputație. Cine a fost cu ei, ori i-a văzut pe unde colindă, să-și sară ochii.

Fac această nouă declarație, pentru ca să știe și „un alegător din cercul Moravița”, carele în Nrul 5 (2 de Duminecă) încă să acăță de mine, măcar s'ar putea acățea și de lucruri mai mari!

Arad, 27 Ian. n. 1905.

Nicolae Ștefu

Publicăm cu plăcere șirele de mai sus, căci noi nici odată nu ne-am îndoit de dragostea de ne-am a vrednicului învățator și colaborator dela început al ziarului nostru. Cele publicate de noi s'au strecurat necontrolate, venite de altfel dela un distins amic, care a fost și el indus în eroare.

Grăbiți cu abonamentul!

Cei ce nu și-a reînnoit încă abonamentul se grăbească a-l trimite zilele acestea, căci administrația sistează peste câte-va zile trimiterea foii, celor ce n-au plătit.

AVIS!

Să cauta maeștrii români!

Un rotar Român,

Un covrigar Român,

Un barbier de Român,

află clientelă sigură în

Brad.

Bradul e un oraș viu în grabnică creștere. Avem o inteligență însemnată română în Brad și jur cam 30.000 de suflete. Acești trei maeștrii harnici Români vor afla deci un mănăstiren teren de trai și înăvuiere. Informațiuni la Redacțiune.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 28 Ianuarie n. 1905.

— Starea sanitară a arhiducelui Iosif. Starea sanitară a arhiducelui Iosif s'a îmbunătățit într-atâta, încât medicul au încetat de a mai da buletine. Ultimul buletin e următorul:

«Noaptea a fost bună, somnul liniștit. Convalescența fiind stabilă, buletinele medicale vor înceta cu ziua de azi».

Dr. Kiszeljék.

— Conferința. Duminecă în 22 l. c. la ora 6 sara în localul reuniunii meseriașilor români din Bistrița, s'a ținut prima conferință vorbind cu multă cunoștință harnicul avocat Dr. Onișor. Tema ș-a ales-o „Despre puterile din stat”, în care prin multe exemple, și deși grea de explicat, a reușit a lărgi pe deplin cunoștințele ascultătorilor. A vorbit despre toate organele de stat, începând dela cel din urmă slujbaş până la casa deputaților și a magnaților. A explicat modul de alegere de deputați.

Conferința a fost cu drag ascultată, iar la sfârșit din partea participanților i-s'au făcut meritat ovațiuni conferențiarului.

La conferință a luat parte inteligența, meseriași și economi.

Dlul Onișor aceasta faptă servească-i spre laudă.

În Dumineca viitoare adevă în 29 l. c. la 5 ore p. m. va conferența Dr. Gavril Tripon adv. Numai înainte, bravi români!!

tab.

— Prințul Ferdinand în Berlin. Din Sofia se anunță că regele Ferdinand a plecat alaltăieri la Berlin, pentru a vizita pe împăratul Vilhelm. În suita regelui nu sunt ministrii, numai șeful cancelariei de curte este cu dînsul. E incontestabil că vizita aceasta are mare însemnătate politică.

— Aniversarea morții lui Rudolf. Din Viena se anunță: La a 16-a aniversare a morții lui Rudolf, moștenitorul de tron, la ordinul M. Sale se vor ține serviciile începând de dimineața dela 8 ore până la orele 12. Între aceia cari vor depune coroane pe coșciugul lui Rudolf este și împăratul Germaniei Vilhelm II.

— Principele Albert al Prusiei, regent al Brunswickului, e proprietarul unui domeniu în apropiere de Kamenz, în Saxonia.

Consiliul departamentului hotărîse ca prințul să contribuie la cheltuielile de întreținere a școlii catolice pe care o frecventează numeroșii copii din fermele prințului.

Suma nu era așa de mare, dar prințul a refuzat sub cuvânt că până acum a fost exceptat de aceste noi contribuțiuni. Se adresa autorităților administrative cari respinseră protestarea sa.

— Greva lucrătorilor dela trenurile italiene. Ziarul „Stampa” din Turin aduce știrea că muncitorii trenurilor italiene se pregătesc la o grevă generală, pentru-că guvernul încă tot întârzie cu răspunsul la memorandumul ce l-au înaintat.

— Poetul Gabriele d'Annunzio făcând amicil săi, în grădina sa, o partidă de bulgăre zăpadă, a fost lovit la ochiul drept.

Un oculist chemat în grabă, a constatat a lesiune din fericire puțin gravă.

Cu toate astea îi a prescriș un repaos solut.

— Expoziția din 1906 în România. Expoziția care se va organiza cu prilejul împlinirii 40 de ani de domnie ai M. S. Regelui Carol, va avea loc în primăvara anului 1906.

Va fi o expoziție retrospectivă și în a timp o expoziție, care să învedereze programe realizate în acești 40 de ani de domnie.

— Foc la băile Borseo. Se anunță că Reghimul-săsesc că edificiul baiei calde a fost nu de mult reînnoit a ars de tot. Cufecscat, locul nu se știe.

— Fiul împăratului Germaniei. Boala cipelei Eitel Frideric a consternat curtea din lin. Numai în zilele trecute îl avansase la de căpitan. Se telegrafează din Berlin că vi regale în Berlin se vor amâna. Prințul de Arși Ferdinand prințul Bulgariei sunt deja pe spre Berlin. Ambasadorul Germaniei din Pa primit îndrumare dela principele de Austria amâne visita pe mai târziu. Pe prințul Ferdinand a ajuns pe drum telegrama curții din Berlin care era rugat să-și interzică călătoria.

Pe principele de Austria era să-și prime la gară principele Eitel Frideric în fruntea de onoare. Prințul Bulgariei are intenția logodească cu o princesă germană și de aceea să viziteze pe împăratul Germaniei, cu că înmormântarea din Coburg e în relații am

— O asasină protegiată de public. Odată n'a fost înconjurat cu atâta simpatie criminal, cum e acuma Maria Roge din Ar care și-a asasinat bărbatul. Opinia publică părere că sârmana femeie a comis asasinat lită fiind de împrejurări. Tinăra criminală stă în temnița din Vermont, și în săptăm viitoare va fi decapitată. Soartea vitregă a Roge îndreptățește simpatia publicului. În de 15 ani, părintii au silit-o să se mărite un om bătrân, care a tratat-o cu cruzime de zile a suferit cu răbdare martiriul.

În etate de 18 ani și-a întâlnit ideea persoana unui bărbat tânăr și atunci a divorțeze. Bărbatul ei însă nu s'a învoit la ei a tratat-o și mai brutal. Atunci în dis s'a hotărît să-l omoare ca să scape de el. De aici se înțelege, că publicul e cu atât pătimire față de sermana nenorocită. Pe acolo scriu că damele din societatea bună mit zilnic flori și cadouri în temnița. Mărori de grațiere cu subscrieri s'au înaintat tribunalul le-a respins. Publicul își da liniștele să o scape dela moarte.

— Viscol omoritor. Se telegrafea New-York: Viscolul din zilele trecute a pagube mai mari ca'n 1888. Trenul Cleveland Cincinnati, a deraiat și 15 pasageri s'au Trenul electric din Broadway și-a întrerupt circulația. Circulația în porturi și pe străz menea e întreruptă. Peste 100 de oameni fost duși cu pat portativ de pe străzi. D părțile țării sosesc știri de catastrofe pferate. Din cauză că e întrerupt și firul tele lipsește detaliurile. Frankfurter Zeitung din New York primește știrea: Viscolul a dărâmat eri un perete al fabricii de spirt Ripsbach a isbucit foc. Peretele a îngropat în pompieri.

Felurimii.

Origina cuvântului America. Cuvântul cine lumea nouă, descoperită de Cristofor Columb, a fost botezată cu numele călătorului Amerigo Vespucci?

În acest scop s'au făcut de curând cercetări, în aceasta chestiune.

S'a descoperit că prima lucrare care rează numele de „America” este Cosmographia Introductio, publicată la Sint-Dié, în anul 1507, de geograful german Martin Waldseemüller. Acesta explică de altfel că al patrulea continent fiind descoperit de „Amerigo Vesputius”, nu vede nici un motiv ca să numească pământul de Amerigo sau mai bine de Americ — căci Europa și Asia și de asemenea nume temenine.

Hărțile care întovărășesc lucrarea lui Waldseemüller poartă de asemenea numele de America. Acest nume nu se aplică pe atunci decât pe părțile cunoscute din coastele Americii de Sud, care se credeau că sunt despărțite de pământurile situate mai la nord, printr'un braț de mare; cât despre aceste din urmă ținuturi se continua să se creadă, cum credea de altfel și Cristof Columb însuși, că nu erau altceva decât extremitatea continentului asiatic. De aci vine și numele de Indii occidentale, ce s'a dat multă vreme acestor ținuturi.

Tocmai mai târziu, geograful german și-a recunoscut greșeala. Publică un nou atlas în care cuvântul „America“ era înlocuit prin cel de „Brasilia“ pe teritoriile aparținând Americii de Sud. Aceste noi cărți aveau și legendă, unde se putea citi: „Aceste țări au fost descoperite în mai multe călătorii, pe la anul Domnului 1492, de navigatorii spanioli și portugezi. Comandanții expedițiilor au primul: genovezul Cristof Columb, al doilea Pierre Aliares Calal, și al treilea Albericus Vespucci“.

Era însă prea târziu. Harta din 1507, pasă în o mie de exemplare, era prea răspândită și numele de America adoptat pretutindeni definitiv.

Femeile engleze în funcțiuni publice. Din o statistică engleză extragem următoarele date interesante, cu privire la funcțiunile publice, în țări se află număroase femei engleze:

În Anglia fac practică 212 femei medice, 10 dentiste și 3 femei, care ocupă funcțiunea de medici de vite. Cu funcțiunea de executori la tribunale și judecătoria se îndeletnicesc 385 femei. 219 dame se ocupă cu literatura scriind romane, nuvele, poezii, etc., dintre care 23 se bucură de un renume oare-care literar. 3699 dame se ocupă cu pictura, între care 212 femei, care sunt artiste în vopsirea și colorarea odăilor și a ornamentelor de prăvălii, 2280 fete și femei se ocupă în rolul de a sta „model“, 78.000 sunt îngrijitoare de bolnavi, 55.784 femei sunt angajate ca funcționari în diferite biurouri. Urmează apoi 382 „Comis voiajeuri“ de gen feminin, între care 94 femei care călătoresc din oraș în oraș în afaceri de vin (1), 58 zarafi femei, 265 cantoniere la căile ferate, 219 ciocli, 8 vizitii femei de omnibusuri și 660 vizitii la alte trăsuri și căruțe. În fine 54 ornari, 4 căldărărese, 7 ferari de arme, 316 fauri și covaci, 440 băieșe, 3 măcelari și 1317 dogărițe. În statistică nu sunt introduse miile de lucrătoare în fabrici.

Bibliografie.

A apărut și află de vânzare la instit grafic „Minerva“ București: „Frumos“ de Const Hodoșei 1-50.

A apărut de Dr. Augustin Bunea canonic metropol. r. Metropolitul Dr. Ioan Vancea de Bucasa schiță biografică, Blaj 1890, broșură de 41 pag. 20 fil. + 10 fil. porto postal.

2. *Cestimi din dreptul și istoria bisericii românești unite*, Blaj 1893. Partea I. 269 pag. 8° scrisă de Dr. Alexandru Grama, costă 1 cor. 40 eri. Partea II. 400 pag. 8° scrisă de Dr. Augustin Bunea, costă 2 cor.

3. *Episcopul Ioan Inocențiu Micu-Klein*, 1728—1751) Blaj 8° mare, 422+XVI pag. Costă 1 cor., (pentru România 5 lei).

4. *Istoria scurtă a bisericii rom. unite cu Roma*, în Schematismul arhidiecezei de A.-Iulia Făgăraș pe a 1900, costă 8 cor.

5. *Statistica Românilor din Transilvania în anul 1750 făcută de vicarul episcopesc Petru Aron*, Blaj 1901, costă 1 cor., + 10 fil., porto postal.

6. *Vechile episcopii românești: a Vadului, Teoagului, Silvașului și Belgradului*, Blaj 1903 162 pag. Prețul 2 sor., 50 fil., (pentru România 3 lei).

7. *Episcopii P. P. Aron și Dionisiu Novacovici*, sau istoria Românilor transilvăneni dela 151 până la 1764, Blaj 1902. Prețul 4 cor. 50 eri (pentru România 5 lei).

8. *Discursuri, Autonomia bisericească, Discurse*. Prețul 5 cor., (pentru România 6 lei).

Aceste cărți să pot procura dela tipografia min. din Blaj (Balázsfalva) ori dela autorul spendu-se banii înainte, — ori contra rambursă.

— Atragem atențiunea asupra anunțului a lui *Allman Ede*.

— Atragem atenția on. public asupra anunțului lui *Igaz Sándor*.

Redactor responsabil: Sever Bocu.
Editor-proprietar: George Nichin.

INSERTIUNI ȘI RECLAME.

— Înainte de a Vă procura cadourile de Anul nou, faceți încercare la cunoscutul juvalier de bun renume *Kun József*, unde pe lângă prețuri extrem de modeste aflați un foarte bogat magazin de tot felul de juvare, brilante și diamante, ciasornice de Svițera Precision și argintării de lux. Obiectele de aur sunt pregătiri proprii și astfel în preț cu mult mai ieftine, iar în privința executării întrec pe cele din străinătate. Atelier și prăvălie Piața Andrassy Nr. 17. Palatul Reinhart. Magazin mare de ochelari.

469

SERVICIU PROMPT ȘI ATENT.

Azi și în toate zilele
in
„CAFENEAUA FIUME“
seara musică.

DESCHIS PÂNĂ DIMINEATA.

444 Furnizez acasă:

Cărbuni de peatră de Salgó-Tarján pentru 1 fl. 70 cr.

Cărbuni de lemn de fag pentru 2 fl. 20 cr.

Lemne de foc mărunțite pentru 1 fl. Câte o sută kilograme.

Comandele sunt a se adresa lui:

ALTMANN EDE

— neguțator cu specialități. —

Arad, Str. Wesselényi Nr. 48.

CIOBAN TEODOR
măestru zidar diplomat.

A. R. A. D., Deák Ferencz-utca 34 sz.

Avem onoare a aduce la cunoștința p. t. public ziditor, că sub firma de mai sus am deschis

un birou de zidire

Primim tot felul de lucrări de zidit și anume: zidiri noi, transformări de zidiri vechi, construirea de frontispicii cu materie ori fără materie atât în loc cât și în provincie, pentru garanță de 3 ani.

Primim construirea de planuri, faceri de buget pentru prețuri foarte ieftine.

299

Cu toată stima:

CIOBAN TEODOR.

Prea stimat Public!

Imi permit a Vă atrage binevoitoarea atenție asupra

localului meu de delicatesses

ce se va deschide la 10 Ianuar, unde-mi voi valida bogatele experiențe câștigate ca șef de culină în Budapesta, Viena, Belgrad etc.

Locul meu, va fi provăzut cu delicatessuri indigene și din străinătate precum și cu mâncări reci proprii, de toate soiurile.

În acest apartament al locului este culina caldă, de unde la comandă transportez cele mai fine mâncări și la locuință.

Tot felul de Dejeuneert, Dineuri, Jour, Soirée, Bonnet și alte comande esecut prompt și cu eleganță.

Deiszler József

Comersant de delicatessuri, elevul bucătarului de odinioară alui Pohl Káthy.

Arad, Piața Libertății Nr. 20.

(Palatul Nádasdy)

Prăvălia de fer și deosebite instrumente

Fraților Berta

(Berta-Testvérek)

Arad, Andrassy-tér 3.

Telefon 386. Telefon 386.

Deposit bogat în fer și mărfuri de metal, în diferite instrumente, în ferării pentru mobile și edificii, cuptoare de fer de Nadrág și Meiding de primul rang Mașine (sparheri) pentru bucătării de Olanda elegante, specialități pentru economia de casă, dulapuri pentru gheață.

Arme Ferlah și Piper, puște pentru vânători: Mopopol de vânzare a coaselor de oțel Barabás Béla și a pompelor de stropit contra nenorosporei pe lângă o garanță de 10 ani, Instrumente de verit etc.

Foarfece engleze, Solingene veritabile, penținuri și briciuri.

Deposit exclusiv „AHOI“

Pe seama ținuturilor sud-ungare unicul deposit al lustrului de argint: VENUS pentru cuptoare.

Comandele de provincie se efectuează pentru prețurile ieftine de zi.

Primul atelier din Arad, pentru repararea de ciasornice și bijuterii.

Nr. Telefonului 63.

Cărbuni de peatră
de Petroșeni pentru Salon.

Briquette de cărbuni rotunzi de Tatra.

Briquette de cărbuni

„ILSE“

de Prusia

445

cel mai ideal material de încălzit.

Se capătă pentru prețurile cele mai cu-lante cu transport la

ROTH JÓZSEF

— întreprindere de transport de mobile. —

ARAD, Eötvös-utca 3. sz.

Igaz Sándor

ciasornicar și giuvaergiu.

ARAD, Piața Libertății
lângă edificiul teatrului vechiu.

Aur și argint călcat cumpără p. prețul cel mai mare de zi, ori schimbă pentru alte obiecte de aur și argint.

Magazin de mărfuri industriale de Transilvania și Bacia.

Reich B. Károly și fiul C.-in

recomandă

lințoluri de pat, ponevi de cal
ponevi de Brașov de păr lung.

Prețuri solide.

Produse speciale:

Sfori pentru economie, sfori pentru plute și de transmisiune, sfori pentru întinsul hainelor, tot felul de ațe.

Impletituri de păr de cal.

Magazin de fabrică de pânze, de cânepă, saci pentru grâu, ponevi impermeabile și saci de pânză de catart.

Cu stimă:

Reich B. Károly fiul și soții.

Magazin de mărfuri industriale de Transilvania și Bacia.

Piața Andrásy 6 Casa Verbos.

Numai pe scurt timp!

Noutăți de senzație!

Am onoare a înștiința pe onoratul public, că pe bulevardul Principele Josif (József főherceg ut) Nr. 11

Am aranjat un atelier electric de fotografie pe hârtie

în care în decurs de 5 minute fac o fotografie admirabilă pe hârtie, pe care onor. public o poate lua imediat, cu prețuri fabuloase de estine:

- 1 fotografie vizit până la trei persoane 25 cr. (50 fil.)
- 1 grupă cabinet 50 cr. (1 cor.)
- 3 cărți postale cu fotografia 1 cor.

Solicitând vizitarea onor. public

Rămân cu deosebită stimă

Kohn Lajos

fotograf.

473

Au sosit mărfuri de eamnă!

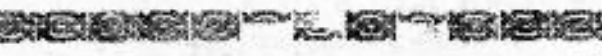
Am onoare a recomanda p. t. public magazinul meu de tot felul de ciorapi de vară, de manși prodiate, de mătasă și de piele, de cămași Jager și de pantaloni, de giacantane de casă, jucării pentru copii, precum și asortimentul meu bogat în bumbac, broderii și pantlii și tot felul de mărfuri de Norimberga și manufactură. Tot odată recomand în binevoitoarea atențiunea p. t. public casa mea de brodatul ciorapilor, care există deja de mai mulți ani pe strada Forray, unde se confecționează cel mai culant și elegant, și se execută prompt. — Rugând sprijinul on. public

426

rămân cu deosebită stimă:

Szállassy Aladár.

— Se primesc comande din provincie. —

Să păgubește pe sine însuși, cel ce nu-și re-stabilește via cu viță

dela prima cultură de viță în Tîrnava

Proprietar: Caspari Frigyes Medias, Ardeal.
Vița a fost udată zilnic în decursul secetei din vara trecută, cu 2 milioane litre de apă, prin co mlădițele s'au desvoltat în mod ideal. — Catalog ilustrat gratuit. 445

In Beraria orașaneasca
(EDIFICIUL TEATRULUI)

incepând dela anul nou se va găsi în permmentă

„Bere regală“

fabricațiunea prim-ii berării pe acții ungară Steibruch, zilnic s. dă cep la butoi proas un pocal 20 fil.
o halbă 30 fil.

Bucătărie escelentă ungurească, gustare, prânz și cu măsurit bogat. — Vinuri bune de deal. — Servit prompt.

Imi dau toate silioțele, ca onoratul public în restaurantul meu prin asigurarea că va servit prompt și cu măncaii bune.

Cu deosebită stimă

Kánya Géza,
restaurator.

Máringger Józse

a deschis pe strada Boczko Nr. 2

o prăvălie pentru croitorie de dom

arangiata conform cerințelor moderne, unde se află tot felul de postavuri indigene și din străinătate pentru haine, și se confecționează tot felul de haine și uniforme după măsură.

Cu deosebită stimă:

Máringger József

croitor de haine și uniforme.—Strada Boczkó Nr. 2.

VARGA JÁNOS

atelier de tapiserie și infrumșetare.

Arad, Strada Zrinyi Nr. 2 (Casa Sebessi).

Recomandă magazinul său bogat asortat cu modele de garnituri de salon, de odăi pentru bărbați, precum și de otomane pentru dormitorii și refectorii.

BUDGETE și PLANURI

dela cele mai simple până la cele mai corăspunzătoare gratuit.

REPARĂRI și TRANSFORMĂRI

— după stil modern în loc și în provincie. —

Obducere de biliarde pentru prețurile cele mai culant

FISCHER KÁROLY

fabricator de pânze pe drot, de impletituri de drot și de funduri de drot de oțel pentru patur ARAD, József főherceg-ut 8. szám.

Recomandă diferitele sale fabricate de pânză de cupru (aramă), fer și de pânză de drot suflat cu ține ce află în deposit) mai ales pentru mori, fabrici și ssopuri economice, recomand de asemenea sitele pentru rurile ventilatoare Bacher.

Pregătesc impletituri de drot pentru îngrădit grădii curți, curți pentru găini și păduri de sălbătăciuni, conciururi (potreacuri) de ales petricele, năsip și cărbuni de pentru scopuri de zidire, de mine, de grădinărit, grilaje ferestre la pivnițe și magazine, receptori de schintel coșuri la locomotive și de fabrică.

Funduri de drot de oțel pentru paturi, eari pentru puțința de a se ținea curate sunt foarte redabile. Diferite site de păr, fer, cupru (aramă) și coșuri pentru tabac și site pentru cernut, precum și de obiecte neînșirate aci se pregătesc și construiesc în tatea cea mai bună pentru prețuri moderate.